

מידע כללי

מידע כללי - ערכת סיוע להבנת הסגר על רצועת עזה

רצועת עזה היא חבל ארץ של 365 קמ"ר, שחיים בו 1.88 מיליון אנשים • מאז 2007 ישראל מטילה סגר על תושבי הרצועה • יותר מ-70% מהאוכלוסייה נדרשים לסיוע הומניטרי • 47% מהאוכלוסייה סובלים מחוסר ביטחון תזונתי • שיעור האבטלה עמד על 41.7% ברבעון השני של 2016, ובקרב צעירים – 57.6%.

מדיניות הגבלות תנועה

הכנסת סחורות לרצועה: כרם שלום הוא המעבר היחיד בין עזה לישראל שמשמש כיום לכניסת סחורות ויציאתן, פרט לאישור להעביר כלי רכב למכירה בעזה דרך מעבר ארז, שניתן ביולי האחרון • ישראל מתירה כניסת סחורות אזרחיות לרצועה, אך מגבילה כניסה של פריטים שהיא מגדירה "דו-שימושיים", בהם מלט וברזל לבנייה, שלטענתה יכולים לשמש גם לצרכים צבאיים • התנהלות זאת מעכבת את שיקום והתפתחות עזה וכלכלתה • לפי נתוני Shelter Cluster לחודש יולי 2016, רק קצת יותר מאלף מתוך 11 אלף יחידות הדיור שנהרסו כליל בלחימה, נבנו מחדש • במשך שישה שבועות השנה נאסרה כמעט לחלוטין הכנסת מלט לרצועה • כמויות מסוימות של מלט ועץ נכנסות דרך מעבר רפיח ממצרים בימים הנדירים שבהם הוא פתוח.

הוצאת סחורות מהרצועה: בנובמבר 2014, ביטלה ישראל את האיסור בן שבע השנים על שיווק סחורה מעזה בגדה ועתה מאפשרת שיווק מצומצם של מוצרים מסוימים. בהמשך הותר גם שיווק מוגבל אף יותר של תוצרת עזה בישראל • בממוצע, כ-175 משאיות סחורה יצאו מהרצועה מדי חודש במחצית הראשונה של 2016 • ממוצע משאיות הסחורה שיצאו בחודש בשנה זו הוא רק 16% ממוצע יציאת המשאיות החודשי ערב הטלת הסגר.

מעבר אנשים בין עזה לגדה: ארז הוא המעבר היחיד שדרכו מתאפשרת תנועת אנשים בין עזה לישראל ולגדה המערבית • אחרי סבב הלחימה ב-2014, ישראל הרחיבה במעט את הקריטריונים ליציאה מעזה ואיפשרה מעט יותר יציאות • לאחרונה, בוטלו היתרי התנועה לרבים שהורשו לצאת מעזה בעבר, כולל מי שהחזיקו בהיתרי סוחר • ביולי נרשמה ירידה של 15% ביציאות הפלסטינים דרך מעבר ארז לעומת הממוצע במחצית הראשונה של השנה • במחצית הראשונה של 2016, ממוצע יציאות הפלסטינים בחודש דרך ארז עמד על 14,100, כמעט זהה לממוצע החודשי במהלך 2015 (כ-14,276) • ממוצע היציאות של פלסטינים מארז השנה עומד עד כה על כ-2.8% ממוצע יציאת הפועלים החודשי בספטמבר 2000, לפני האינתיפאדה השנייה, אז נרשמו כחצי מיליון יציאות פועלים בחודש דרך מעבר ארז.

מעבר אנשים בין עזה למדינות אחרות: תנועה זאת מתבצעת בעיקר דרך מצרים • במחצית הראשונה של 2013, היקף התנועה דרך מעבר רפיח הגיע לכ-40 אלף כניסות ויציאות בחודש, אולם בתחילת יולי 2013 החלה מצרים לסגור את המעבר לעתים תקופות. גם כאשר הוא פתוח, היציאה מורשית רק לעומדים בקריטריונים מוגבלים • המעבר פעל רק 11 ימים במחצית הראשונה של 2016, ובמהלכם נרשמו רק 1,896 כניסות ויציאות בממוצע חודשי • ישראל שומרת על שליטה עקיפה בהנפקת הדרכונים הפלסטיניים, ההכרחיים ליציאה דרך מעבר רפיח, באמצעות שליטתה במרשם האוכלוסין הפלסטיני • בשל הסגירה המתמשכת של מעבר רפיח, תושבי רצועת עזה נאלצים לצאת למדינות אחרות דרך גשר אלנבי לירדן, מה שמצריך יציאה מעזה דרך מעבר ארז • ממוצע היציאות החודשי דרך מעבר ארז לכיוון גשר אלנבי עמד במחצית הראשונה של 2016 על 243 בלבד.

גישה למרחבים היבשתי, הימי והאווירי של רצועת עזה: ישראל מונעת כל גישה לרצועת עזה או יציאה ממנה דרך הים והאוויר • מאז מבצע "צוק איתן", עומד אזור הדיג המותר על שישה מיילים ימיים, פרט להרחבה זמנית לתשעה מיילים באפריל-מאי 2016 • אזור החיץ האסור בכניסת פלסטינים עומד על 300 מטרים מהגבול, אך מתשובות גורמים ישראליים רשמיים עולה כי חקלאים יכולים להגיע עד מאה מטרים מהגבול.

עמדת "גישה"

מתוקף שליטתה הניכרת ברצועת עזה, המשפט הבינלאומי מטיל על ישראל חובה לאפשר חיים תקינים לתושבי הרצועה, כולל הימנעות מהגבלות תנועה על האוכלוסייה האזרחית ועל סחורות שאינן צבאיות. לצד חובה זו, עומדת לה הסמכות לקבוע היכן וכיצד יעברו הסחורות והאנשים, ולקבוע הסדרי ביטחון סבירים ומידתיים למניעת העברת אמצעי לחימה ופעילויות צבאיות אחרות. לפיכך, עמדת גישה היא שעל ישראל להסיר את ההגבלות הגורפות שנותרו ולאפשר תנועה חופשית של אנשים וסחורות, שתאפשר שגשוג כלכלי, פיתוח אישי וחיי משפחה תקינים – כל זאת בכפוף לבדיקות ביטחוניות פרטניות.

לישראל יש אחריות לאפשר תנועה סדירה של אנשים וסחורות בין עזה לגדה, שעדיין חולקות כלכלה אחת, מערכת חינוך אחת, מערכת בריאות אחת, ואינספור קשרים משפחתיים, תרבותיים וחברתיים.

למידע נוסף בקרו באתר: www.gisha.org ובבלוג של "גישה": <http://gisha.org/he-blog/>